

Arvamuse avaldamine Euroopa Komisjoni 2040. aasta kliimaeesmärkide avaliku konsultatsiooni osas

Lugupeetud Kristen Michal!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Keskkonnaministeeriumi võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Komisjoni 2040. aasta kliimaeesmärkide avaliku konsultatsiooni osas, millega soovib komisjon tagasisidet kliimaeesmärkide sisu ja ambitsioonikuse osas. Oleme konsultatsiooniga tutvunud ning esitame oma seisukohad järgnevalt.

1. Kaubanduskoda on seisukohal, et vajadus kliimaeesmärkide seadmiseks on üldjoontes mõistetav. Peame kliimaeesmärkide seadmist kasulikuks eeskätt kliimakriisi ja elurikkuse kriisi leevendamisel ning sellest tulenevalt ka majandusliku heaolu suurendamisel, kuna kliimamuutustega kaasnevad ilmastikunähtused võivad põhjustada suurt majanduslikku kahju. Leppides kokku mõistlikes kliimaeesmärkides, on kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalike kulutuste summa väiksem kui summa, mida tuleks kulutada kliimamuutustest tulenevate tagajärgedega tegelemiseks.
2. Euroopa Liit on aastaks 2030 seadnud eesmärgiks vähendada kasvuhoonegaaside keskkonda eraldumist 55 protsenti võrreldes 1990. aasta tasemega.

Kaubanduskoda on seisukohal, et aastaks 2040 kliimaeesmärke seades ei tohiks kiirendada olulisel määral senist tempot kliimaneutraalsuse suunas liikumisel. Enamus Kaubanduskojale tagasisidet andnud liikmetest on seisukohal, et aastaks 2040 seatav eesmärk kasvuhoonegaaside vähendamisel peaks jääma vahemikku 65 kuni 75 protsenti võrreldes 1990. aasta tasemega.

Kaubanduskoja hinnangul ei ole väga ambitsioonikate kliimaeesmärkide seadmine aastaks 2040 mõistlik, kuna see nõuab ettevõtjalt suuri investeeringuid ning arvestades majanduslikult niigi keerulisi aegu, milles ettevõtjad hetkel tegutsevad, on paljudel ettevõtjatel keeruline leida rahalisi vahendeid selliste investeeringute tegemiseks.

Kaubanduskoda soovib siinkohal rõhutada ka mõjuanalüüside teostamise vajadust. Oleme seisukohal, et kliimaneutraalsuse suunas liikumise tempot ei tohiks tõsta enne, kui on läbi viidud mõjuanalüüsid, mis muuhulgas näitavad ka ambitsioonikamate kliimaeesmärkide mõju ettevõtetele. Kaubanduskojale teadaolevalt ei ole käesolevaks hetkeks sellist mõjuanalüüsi teostatud.

3. Toome välja, et kliimaeesmärkide saavutamine saab toimuda vaid koos rohelisemate tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamisega. Seetõttu on väga oluline, et liidu tasandil lepitaks kokku investeringute suurendamises vajalike tehnoloogiate arengusse. Sealhulgas peaksid liikmesriigid rohkem toetama teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni, et võtta kasutusele energiatõhusamaid lahendusi, näiteks puhtamad kütused, aga ka energiatõhusamad hooned.
4. Avaliku sektori toetus kliimaeesmärkide täitmisel on väga oluline ka ettevõtete jaoks. Näiteks peaksid seadusandjad kujundama poliitikaid selliselt, et need soosiks toodete ringlussevõttu ning rohepöördega seotud tegevusi. Samuti tuleks ette näha erinevaid toetusi ettevõtetele kliimaneutraalsuse saavutamiseks seotud tegevuste elluviimiseks.
5. Kaubanduskoja liikmete hinnangul on kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaal kõige suurem elektri tootmise ja kaugkütte sektoris. Umbes pooled Kaubanduskojale tagasisidet andnud ettevõtjatest näevad, et see sektor muutub ühena esimestest kliimaneutraalseks ning samuti umbes pooled tagasisidet andnutest peavad kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaali suureks ka tööstusprotsesside ja tööstusjäätmete, elu- ja ärihoonete, maanteetranspordi, lennunduse ja meretranspordi ning LULUCF sektorites.
6. Peamiste takistustena süsiniku kogumise ja säilitamise tehnoloogia kasutuselevõtul on Kaubanduskoja liikmed toonud välja CO₂ kogumise tehnoloogia hinna, CO₂ hoidlate kättesaadavuse ja erinevad majanduslikud signaalid, näiteks CO₂ hind. Muid avalikus konsultatsioonis välja toodud võimalikke takistusi - üldsuse heakskiit, õigusraamistik ja tehnoloogia valmidus – ei pea Kaubanduskoja liikmed olulisteks takistusteks.
7. Asjakohaseks lahenduseks energiavaldkonna kliimaneutraalsuse saavutamiseks peavad Kaubanduskoda liikmed salvestustehnoloogiaid, sealhulgas nii elektri

salvestamist kui ka soojuste salvestamist ning biogaasil ja bioenergiat põhinevaid lahendusi. Mõnevõrra vähem asjakohasteks lahendusteks kliimaneutraalsuse saavutamisel peame tuumaenergiat ning vesinikul põhinevaid lahendusi, samuti ka nõudluse juhtimist.

8. Kaubanduskoja liikmed pigem nõustuvad avalikus konsultatsioonis esitatud väitega, et ELi kliimaneutraalsuse jaoks on väga oluline CO₂ kogumine atmosfäärist ja selle säilitamine, kasutades looduspõhiseid ja tööstuslikke lahendusi.
9. Valdav enamus meile tagasisidet andnutest nõustub avalikus konsultatsioonis esitatud väitega, et kliimaüleminek eeldab muudatusi investeerimisvoogudes ning väga tähtis on edendada rohelist rahastamist, kandmaks hoolt selle eest, et vahendid jagatakse asjakohaselt kliimasõbraliku majandustegevuse edendamise jaoks.
10. Suur enamus Kaubanduskojale tagasisidet andnud ettevõtjatest nõustub täielikult ka väitega, et on oht, et tekib uus sõltuvus loodusvaradest ja toorainetest ning tuleks võtta meetmeid, et kindlustada tärned ja tagada nende ressursside säästev kasutamine.

Loodan, et peate võimalikuks Kaubanduskoja seisukohti arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Ene Rammo
Finantsdirektor

Koostanud: Kaspar Keerup kaspar@koda.ee 6040071